



Status  
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten  
9 oktober 2018

Eindtermijn  
-

### **Onderwerp**

Ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 en overeenkomst met de Staat

### **Advies**

1. Vast te stellen het Statenvoorstel waarbij de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 ter vaststelling aan Provinciale Staten wordt aangeboden.
2. Aan te gaan de Overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434 met de Staat onder voorbehoud van het verlenen van het uitsluitend recht door Provinciale Staten door vaststelling van de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434.
3. Ter kennisname aan te bieden aan Provinciale Staten de overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434 tussen de Provincie Zuid-Holland en de Staat
4. Te bepalen dat de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 gedurende 20 dagen op Tenderned wordt geplaatst.
5. Te bepalen dat de Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 na vaststelling door Provinciale Staten wordt gepubliceerd in het provinciaal blad.
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting met betrekking tot het aan Provinciale Staten aanbieden van de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 en het onder voorbehoud van vaststelling daarvan aangaan van de overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434 met de Staat.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door Gedeputeerde Staten, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies om hem een machtiging af te laten geven aan F. Vermeulen, gedeputeerde Verkeer en Vervoer van de Provincie Zuid-Holland, om de overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434 met de Staat namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

### **Besluit GS**

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in het Statenvoorstel aan te vullen of de ontwikkelingen binnen de kaders en planning vallen en om wijzigingen van ondergeschikt belang in de overeenkomst door te voeren. Ten slotte een machtiging om te bepalen wanneer het Statenvoorstel aan PS wordt gezonden. Voor het overige ongewijzigd vastgesteld.

### **Bijlagen**

- Statenvoorstel - Ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 en overeenkomst met de Staat

- Overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434 (versie 1.0) met bijlagen 1 t/m 7 (waarvan bijlage 2 “Berekening capaciteit en kosten RLR definitief” en bijlage 5 “RASCI-model weg- en tunnelbeheer N434 v1.2” losse bestanden zijn).
- Machtiging CdK.

## 1 Toelichting voor het College

In het kader van het project RijnlandRoute wordt ter hoogte van de gemeenten Leiden en Voorschoten, als verbinding tussen de Rijkswegen A4 en A44, de provinciale weg N434 aangelegd. Onderdeel van deze weg is een circa 2,5 kilometer lange tunnel en een circa 1 km lange verdiepte ligging.

In het Statenvoorstel treft u een toelichting op de "Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434" aan.

Gelet op de specifieke ligging van de N434, die ligt ingeklemd tussen de twee Rijkswegen en het belang van een integrale aanpak gelet op de doorstroming en de verkeersveiligheid, is het de intentie om de dagelijkse operationele taken in het kader van het tunnelbeheer en wegbeheer formeel aan de Staat, maar feitelijk aan Rijkswaterstaat, onderdeel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – middels een uitsluitend recht - op te dragen.

Het behelst de volgende taken:

- verkeersmanagement;
- incidentmanagement en milieubereddering;
- centrale en lokale tunnelbediening en -bewaking;
- coördinatie opleiding, training en oefening weginspecteurs en wegverkeersleiders;
- het uitvoeren, evalueren en zo nodig aanpassen van het veiligheidsbeheerplan en het ontruimingscalamiteitenplan;
- coördinatie en uitvoering gladheidsbestrijding.

Bij de uitvoering van de overeenkomst met de Staat, maar feitelijk Rijkswaterstaat, blijft de provincie verantwoordelijkheden en taken houden, waaronder:

- Het formeel tunnelbeheer. Deze wettelijke verantwoordelijkheid kan niet uitbesteed worden.
- Het aanstellen van een onafhankelijke Veiligheidsbeambte.
- Het aanstellen van een overeenkomstbeheerder (vanuit onze positie als juridisch en economisch eigenaar) die ook algemeen aanspreekpunt voor de contractmanager van Rijkswaterstaat zal zijn.
- De opdrachtverstrekkingen in de exploitatiefase (van eventueel verzoeken tot wijzigingen of vervangingsinvesteringen) van de realisatie van de RijnlandRoute (formeel opdrachtgever), beheer van de openstellingsvergunning, onderhavige overeenkomsten en het aangaan van verzekeringen, de afhandeling van schadeclaims en de betalingen aan opdrachtnemers. Deze taken zullen zoveel als mogelijk worden toegevoegd aan het takenpakket van de medewerkers die al verantwoordelijk zijn voor deze taken van (delen van) het reeds bestaande areaal.

De provincie is en blijft eigenaar van het tunneltracé in de N434. De provincie is formeel tunnelbeheerder én aanbestedende dienst voor de N434. Het reguliere onderhoud wordt de eerste 15 jaar na openstelling van de tunnel uitgevoerd door opdrachtnemer Comol5 (conform het gunningsbesluit van 30 januari 2017).

### *Rol provincie in weg- en tunnelbeheer N434 als gevolg van overeenkomst*

In de overeenkomst “weg- en tunnelbeheer N434” zijn de afspraken tussen de provincie Zuid-Holland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, hierna Rijkswaterstaat, in het kader van het weg- en tunnelbeheer N434 vastgelegd. Deze overeenkomst wordt ter kennisname aan de Staten voorgelegd en aangegaan onder voorbehoud dat Provinciale Staten de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 vaststellen.

#### Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 38.421.479,=  
Programma : Programma 2 - Bereikbaar en Verbonden  
Financiële risico's : De toekomstige beheer- en onderhoudslasten voor het provinciale deel van de RijnlandRoute worden gemonitord en zullen periodiek geactualiseerd worden. Voor de actualisatie van deze lasten wordt aangesloten bij de vierjaarcyclus waarmee de Nota onderhoud kapitaalgoederen (NOK) en onderliggende Nota budgetbehoefte (NBB) wordt bijgesteld. De eerstvolgende besluitvorming door PS over de NOK en de NBB is voorzien in het voorjaar van 2020 bij het vaststellen van het Kaderbesluit infrastructuur 2021.

De financiële consequenties van de samenwerking van de provincie met Rijkswaterstaat bedraagt voor de realisatiefase € 2,24 mln (afgerond). De realisatiefase is de periode t/m 2022. Gedurende de eerste 20 jaar na openstelling van de tunnel bedraagt de jaarlijkse vergoeding van de samenwerking aan Rijkswaterstaat € 1,8 mln (afgerond). Dit is de vergoeding voor de door Rijkswaterstaat benodigde capaciteit (in totaal begroot op € 36,2 mln) inclusief de vergoeding voor externe kosten (in totaal begroot op € 7,3 mln). Deze bedragen (€ 2,24 mln en € 36,2 mln) cumuleren in het genoemde totaalbedrag van € 38,4 mln.

De kosten (ad € 2,24 mln euro) van de samenwerking die gedurende de realisatiefase van het project RijnlandRoute worden gemaakt zijn voor rekening en risico van de provincie, dit bedrag is opgenomen in instandhoudingsdeel van PZI. De dekking wordt gevonden door minder geld over te maken naar de risicoreservering. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) vereist dat de lasten (materieel en personeel) voor dagelijks beheer en onderhoud in de exploitatie moeten worden genomen. Het voorbereiden van de beheerorganisatie op de beheerfase van de RijnlandRoute moet vanuit dit kader worden benaderd en moeten dan ook in de exploitatie worden genomen. De kosten voor de initiële aanleg van een weg, inclusief de projectformatie, moeten volgens het BBV worden geactiveerd.

Vooruitlopend op het aangaan van de onderhavige overeenkomst heeft Rijkswaterstaat per 1 juli 2017 de tunnelbeheerorganisatie van de N434 versterkt met 1 fte. Op deze manier kon de tunnelbeheerorganisatie versterkt worden en invulling geven aan haar wettelijke verantwoordelijkheden, zonder achterstand op te lopen indien de capaciteit pas na aangaan van de overeenkomst geleverd zou worden. Hiervoor moet de Provincie de Staat met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2017 vergoeden. Deze capaciteit is namelijk niet opgenomen in de tussen de Provincie en de Staat op 2 december 2016 afgesloten Partneringsovereenkomst 2. Het gaat hier om een bedrag van € 36.840,- over de 2<sup>e</sup> helft van 2017 en € 223.720,- over het gehele jaar 2018.

Bij de vaststelling van het Provinciale Inpassingsplan van de RijnlandRoute door Provinciale

Staten in december 2014 is het budget voor de jaarlijkse beheer- en onderhoudslasten van het nieuwe provinciale areaal vastgelegd op € 5,6 mln. (prijspeil 2014). Dit in 2014 door Provinciale Staten toegezegde extra budget is beschikbaar vanaf 2023. In dit budget was reeds rekening gehouden met personele kosten ten behoeve van het tunnelbediening en -bewaking van de N434 ad € 1 mln (en dus excl aspecten als asset- en contractmanagement). Dit bedrag was indertijd een inschatting en dient aangepast te worden als gevolg van voortschrijdend inzicht (offerte van Rijkswaterstaat). Normaliter worden organisatiekosten tbv beheer & onderhoud expliciet in rekening gebracht bij het vaststellen van de benodigde onderhoudsbudgetten. Dit omdat deze taken worden geacht opgevangen te worden in de staande organisatie. Echter, voor een complex object als een tunnel gaat dit niet meer op, zoals ook blijkt uit de offerte van Rijkswaterstaat. Indien deze werkzaamheden niet aan Rijkswaterstaat waren uitbesteed had de provincie zelf haar organisatie moeten uitbreiden om de werkzaamheden uit te voeren.

Genoemd bedrag is opgenomen in het instandhoudingsdeel van het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) en is van dekking voorzien in het Kaderbesluit infrastructuur 2014. De kosten die in de exploitatiefase van de N434 voortvloeien uit de onderhavige overeenkomst tussen de provincie en Rijkswaterstaat voor de samenwerking op het gebied van weg- en tunnelbeheerder worden betaald uit genoemd budget.

Voor wat betreft het reguliere onderhoud wordt het volgende opgemerkt. Het 15 jarige onderhoud van de N434 is onderdeel van het Design-Build-Maintain contract dat de provincie in december 2016 na een Europese aanbestedingsprocedure aan de aanneemcombinatie Comol5 heeft gegund. De kosten van de onderhoudscomponent van dit contract zijn geen onderdeel van de financiële vergoeding ten behoeve van de uitvoer van de onderhavige overeenkomst tussen de Provincie en Rijkswaterstaat. De onderhavige overeenkomst heeft hier geen invloed op.

#### Juridisch kader

##### *Uitsluitend recht*

Aan formeel de Staat, maar feitelijk aan Rijkswaterstaat, onderdeel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt een uitsluitend recht verleend voor het weg- en tunnelbeheer van de N434 tot een periode van 20 jaar na de openstelling van de tunnel. In de Aanbestedingswet 2012 is de mogelijkheid neergelegd om een uitsluitend recht te vestigen ten behoeve van een andere aanbestedende dienst. Toekenning van het uitsluitend recht brengt evenwel een navenante afsluiting van de markt met zich en een daaruit voortvloeiende beperking van het vrije dienstenverkeer. Het Hof van Justitie heeft in zijn rechtspraak een aantal dwingende redenen van algemeen belang vastgesteld die een belemmering van door het Verdrag inzake de Werking van de Europese Unie (afgekort: VWEU) gewaarborgde fundamentele vrijheden kunnen rechtvaardigen. Daartoe behoren ook de doelstellingen van verkeersveiligheid. Met het vaststellen van de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 wordt kenbaar gemaakt dat de provincie deze werkzaamheden wil opdragen aan formeel de Staat, maar feitelijk aan Rijkswaterstaat, onderdeel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Beide partijen hebben in gezamenlijkheid door advocatenkantoor Pels Rijcken & Droogleevoer Fortuijn een juridische toets over de houdbaarheid van het voorgenomen uitsluitend recht laten uitvoeren, zodat eventuele risico's van het te vestigen uitsluitend recht kunnen worden

geminimaliseerd. Geadviseerd is om na besluitvorming in Gedeputeerde Staten de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 20 dagen op TenderNed te publiceren. Het advies van Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn is overgenomen. Na besluitvorming door Gedeputeerde Staten wordt de Statenvoordracht doorgestuurd aan Provinciale Staten. Gelijktijdig wordt de ontwerp Verordening Uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 op TenderNed geplaatst. Over eventuele reacties naar aanleiding van deze publicatie zullen Provinciale Staten door middel van een GS-brief worden geïnformeerd.

Na het verlenen van het uitsluitend recht door Provinciale Staten en publicatie van de Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer zullen dienstopdrachten worden verstrekt aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt F. Vermeulen, gedeputeerde van Verkeer en Vervoer, gemachtigd om de overeenkomst Weg- en Tunnelbeheer N434 met de Staat namens de provincie te ondertekenen.

Het besluit treedt in werking na publicatie van de door Provinciale Staten vastgestelde Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 in het Provinciaal Blad.

## **2 Proces**

In het Statenvoorstel treft u een aanvullende toelichting aan over eerdere processtappen en eerdere besluitvorming aangaande de beoogde samenwerking met Rijkswaterstaat inzake het operationele weg- en tunnelbeheer N434.

In 2016 is door de provincie en Rijkswaterstaat een business case tunnel- en wegbeheer opgesteld. Voor de samenwerking geeft de business case aan de betrokken beheerders inzicht in de taakverdeling en de hierbij behorende financiële en organisatorische consequenties, opgesplitst naar de fasen aanbesteding, realisatie en exploitatie van de tunnel. Bij deze business case zijn de resultaten van de eerdergenoemde 'Verkenning tunnelbediening en –bewaking' uit 2014 meegenomen. Deze gegevens zijn door de provincie en vertegenwoordigers van RWS WNZ meegenomen bij het opstellen van de overeenkomst weg- en tunnelbeheer.

De provincie dient haar interne besluitvorming met betrekking tot het uitsluitend recht af te ronden alvorens tot ondertekening van de overeenkomst kan worden overgegaan. Daarom wordt de overeenkomst aangegaan onder het voorbehoud van het verlenen van een uitsluitend recht voor het weg- en tunnelbeheer N434 door Provinciale Staten.

## **3 Communicatiestrategie**

Na vaststelling van de ontwerp Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 in Gedeputeerde Staten wordt deze ontwerp Verordening op 10 oktober 2018 gedurende 20 dagen op TenderNed geplaatst. De Overeenkomst Weg- en Tunnelbeheer N434 (inclusief bijbehorende bijlagen) wordt niet op TenderNed geplaatst. Tegelijkertijd wordt de Statenvoordracht doorgestuurd aan Provinciale Staten.

Door middel van de publicatie kan door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten kenbaar gemaakt worden of vanuit de markt bezwaren ontvangen zijn over het voornemen van het verstrekken van een uitsluitend recht operationeel tunnel- en wegbeheer N434 aan de Staat.

De door Provinciale Staten vastgestelde Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 wordt gepubliceerd in het provinciaal blad nadat PS de verordening uitsluitend recht hebben vastgesteld. De Overeenkomst Weg- en Tunnelbeheer N434 (inclusief bijbehorende bijlagen) wordt niet gepubliceerd in het provinciaal blad.

De Overeenkomst Weg- en Tunnelbeheer N434 wordt pas openbaar op het moment (1) zowel de Staat, feitelijk Rijkswaterstaat, onderdeel van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de Provincie Zuid-Holland deze ondertekend hebben, (2) dat Provinciale Staten de Verordening uitsluitend recht weg- en tunnelbeheer N434 hebben vastgesteld en (3) deze verordening gepubliceerd is in het provinciaal blad.

Vanwege de juridische vorm waarin de samenwerking is vormgegeven, te weten de Provincie die een uitsluitend recht aan de Staat geeft om het operationele tunnel- en wegbeheer voor de N434 uit te voeren, dienen er na de onderhavige GS- en PS-procedure formele dienstopdrachten aan Rijkswaterstaat verzonden te worden. De dienstopdrachten zijn gerelateerd aan werkafspraken zoals opgenomen in de Overeenkomst weg- en tunnelbeheer N434. Met Rijkswaterstaat zal de nadere invulling van deze opdrachtbrieven worden besproken (hoeveelheid dienstopdrachten, scope, duur dienstopdracht, ed). De dienstopdrachten worden met bestuurlijk mandaat afgedaan.